

**Міністерство освіти і науки України  
Прикарпатський національний університет  
імені Василя Стефаника  
Факультет філології  
Кафедра журналістики**

**Наталія Шотурма**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ  
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ  
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЖУРНАЛІСТИКА ТА МЕДІАКОМУНІКАЦІЯ»**

**Івано-Франківськ – 2024**

**Шотурма Н.В. Методичні рекомендації до проходження науково-дослідної практики для студентів спеціальності «Журналістика та медіакомунікація» . Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2024. 12 с.**

Методичні рекомендації розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів журналістики, а також вимог кредитно модульної організації навчального процесу. Містять відомості про структуру науково-дослідної практики, рекомендованої літератури, програмові вимоги до заліку. Видання призначено для студентів спеціальності «Журналістика та медіакомунікація» денної форми навчання.

© Н.В.Шотурма, 2024  
©Прикарпатський національний  
університет імені Василя Стефаника, 2024

## ЗМІСТ

I. Вступ.....	4
II. Зміст практики.....	6
III. Індивідуальні завдання.....	7
IV. Методичні рекомендації.....	8
V. Форми та методи контролю.....	9
VI. Вимоги до звіту.....	9
VII. Критерії оцінювання.....	10
VIII. Список рекомендованої літератури.....	12

## I. Вступ

*Науково-дослідна практика* студента-магістранта є обов'язковим компонентом ОПП для здобуття ОР «Магістра» з відповідної спеціальності і має на меті набуття магістрантом професійних навичок та вмінь написання наукових робіт.

Реалізація виробничих функцій у межах об'єкта діяльності фахівця – навчального процесу у вищому навчальному закладі вимагає від магістранта теоретичних знань і практичних умінь та навичок щодо:

–предмета діяльності – відповідної дисципліни фундаментального або професійно орієнтованого циклу підготовки фахівців з напряму, до якого належить дана спеціальність;

–продукту діяльності – систематизації інформації у межах обраної дисципліни за окремими темами згідно з робочою програмою курсу у вигляді опорних конспектів лекційних занять та методичних розробок для проведення семінарських або практичних занять;

–процедури діяльності – способу передачі інформації студентській аудиторії через проведення лекційних та семінарських (практичних) занять згідно з графіком навчального процесу.

Практична спрямованість науково-дослідної практики пов'язана з основними напрямками науково-дослідної роботи кафедри журналістики і покликана допомогти студентам у виконанні їх магістерського дослідження з обраної теми.

Базою для проходження науково-дослідної практики є кафедра журналістики факультету філології, Наукова бібліотека університету й м. Івано-Франківська.

Керівниками практики призначають наукових керівників магістерських робіт. Вони відповідають за організацію й проведення практики. Навчальне навантаження за керівництво науково-дослідною практикою – у межах

навантаження за керівництво магістерськими роботами. Контроль за проведенням практики здійснює завідувач кафедри.

Навчально-методичне забезпечення здійснює кафедра, на якій працюють наукові керівники магістерських робіт.

**Метою практики** є оволодіння магістрантами сучасними методами наукових досліджень, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних виробничих умовах, формування потреби систематично доповнювати свої знання та творчо застосовувати їх в практичній діяльності, систематизувати, закріпити і поглибити знання зі спеціальних дисциплін, зібрати фактичний матеріал для виконання магістерської роботи, набути практичні професійні навички у науково-дослідницькій сфері, здобути досвід організаційної роботи в колективі.

**Предметом науково-дослідної практики** є поглиблення навичок самостійної роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначити структуру та логіку майбутньої магістерської роботи. Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студента магістратури.

Основними **завданнями науково-дослідної практики** для магістрантів спеціальності «Журналістика та медіакомунікація» факультету філології є:

- 1) вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри журналістики та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи;
- 2) визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

- 3) визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- 4) оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- 5) апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо).

## **II. Зміст практики**

Магістерська робота є обов'язковою формою поглибленого навчання й науково-дослідницької практики в системі підготовки майбутнього журналіста рівня вищої освіти «магістр».

Зміст науково-дослідної практики розподілено на етапи роботи:

### ***I етап***

- вивчення й узагальнення наукових і науково-методичних джерел за темою магістерської роботи;
- самостійний аналіз сучасних підходів до розв'язання складних питань, пов'язаних із новітньою інтерпретацією певних наукових проблем, що є об'єктом магістерського дослідження;
- виконання/завершення експерименту для написання випускної роботи рівня вищої освіти «магістр»;
- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставленого науково-практичного завдання;
- підготовка до друку наукової статті;
- добір фактичного матеріалу для підтвердження положень науково-дослідницької роботи.

### ***II етап***

- систематизування й описування дібраного фактичного матеріалу, результатів науково-дослідницької роботи;
- виконання індивідуального науково-практичного завдання, критичне осмислення теоретичної бази з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- написання науково-дослідницької роботи й підготовка до її захисту;
- оформлення списку використаних джерел відповідно до чинних вимог ДАК щодо оформлення наукових праць;
- підготовка доповідей на методичних семінарах і наукових студентських конференціях.

### ***III етап***

- доопрацювання науково-дослідницької роботи з урахуванням конструктивних зауважень наукового керівника;
- коригування недоліків, виправлення помилок, удосконалення змісту випускної роботи;
- завершення написання науково-дослідницької роботи, підготовка її до рецензування;
- складання виступу для прилюдного захисту науково-дослідницької роботи (викладення основних положень, добір прикладів, обґрунтування висновків).

### **III. Індивідуальні завдання**

Індивідуальні завдання розробляє науковий керівник магістерської роботи відповідно до тематики дослідження й ступеня його готовності до прилюдного захисту.

#### IV. Методичні рекомендації

Базовий категоріальний термінологічний апарат кожного наукового дослідження має бути описаний за такими параметрами: актуальність дослідження; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мета і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, матеріал дослідження (за необхідності), наукова новизна одержаних результатів, практичне значення одержаних результатів, апробація результатів роботи, публікації. Цим науковим параметрам відповідають основні рубрики вступу магістерської роботи.

В основній частині дослідження необхідно подати огляд літератури за темою й обґрунтувати вибір напрямів досліджень, проаналізувати сучасний стан проблеми, викласти загальну методику й основні методи досліджень, узагальнити та проаналізувати результати досліджень; обов'язковою є експериментальна частина.

У висновках має бути відбито розв'язання визначених завдань дослідження. Загалом кількість висновків має відповідати кількості поставлених завдань. Обов'язково подають основні результати дослідницької роботи й рекомендації щодо їхнього практичного використання.

Кількість наведених бібліографічних джерел у переліку повинна бути в межах  $60 \pm 10$  джерел.

Магістерську роботу виконують державною мовою. Обсяг роботи становить 70–80 сторінок друкованого тексту (комп'ютерного набору).

Робота має бути чітко структурованою з дотриманням таких вимог щодо оформлення:

- окремі частини роботи виділяють;
- абзаци й нумерацію сторінок оформляють згідно із загальними вимогами;



- дотримано правил паспортизації матеріалу (правильно оформлено покликання, виноски, цитати тощо);
- список використаних джерел укладають відповідно до сучасних чинних вимог.

## **V. Форми та методи контролю**

Контроль діяльності магістрантів під час практики складається з поточного й підсумкового.

Поточний контроль під час науково-дослідної практики здійснює науковий керівник магістранта. Оцінюється робота над текстом випускної роботи, написання доповіді на студентську наукову конференцію або/та текст статті за результатами власного дослідження. У разі незадовільного виконання студентом програми науково-дослідної практики це питання розглядається на засіданнях кафедри та вченої ради факультету.

Підсумковий контроль науково-дослідної практики здійснюється після завершення практики. Рішення про успішне виконання програми науково-дослідної практики магістрантом затверджується на засіданні кафедри на підставі позитивної оцінки наукового керівника, рішення членів комісії з передзахисту результатів магістерської роботи.

## **VI. Вимоги до звіту**

До завершення термінів науково-дослідної практики студент-магістрант повинен здати науковому керівникові переплетений текст магістерської роботи в надрукованому вигляді.

Усі документи мають бути надруковані грамотно, державною мовою, оформлені відповідно до вимог, що висувають до документів такого виду.

## **VII. Критерії оцінювання**

**Позитивною оцінкою** проходження науково-дослідної практики слід уважати рекомендацію випускної роботи до захисту, ухваленої на засіданні кафедри журналістики, на якій студент виконує випускну роботу.

На засідання кафедри журналістики (попередньому захисті) роботу оцінюють за такими критеріями:

- відповідність змісту роботи спеціальності, навчальній дисципліні, темі;
- загальна характеристика проведеної роботи, ступінь виконання поставлених у дослідженні мети й завдань (повністю, частково, не виконано);
- наукова новизна й практична значущість проведеного дослідження;
- визначення рівня теоретичних надбань і ступеня розробок, їх повноти, глибини, оригінальності;
- відсутність недоречного цитування, повторів, другорядних моментів, уміння виділити головне з часткового;
- володіння інструментарієм досліджень, науковими методами пізнання, сучасними засобами обробки й інтерпретації інформації;
- уміння аналізувати статистичні дані, користуватися обмеженою інформацією;
- акуратність у дослідженнях, коректність у застосуванні методів аналізу до конкретних об'єктів дослідження;
- аргументованість тверджень у висновках;
- апробація проведеного дослідження, наявність публікацій за темою магістерської роботи;
- ритмічність роботи та внесення необхідних змін і поправок до тексту випускної кваліфікаційної роботи, реагування на зауваження наукового керівника, рецензента, завідувача випускової кафедри.

За умови повного або часткового недотримання критеріїв комісія з попереднього захисту може не рекомендувати магістерську роботу до захисту, що слід уважати **негативною оцінкою** проходження практики.

Оцінка за науково-дослідну практику визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента за чотирибальною диференційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС.

Науково-дослідна практика проводиться під керівництвом наукового керівника магістранта в Університеті.

#### **Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	<b>A</b>	відмінно
82 – 89	<b>B</b>	добре
74 – 81	<b>C</b>	
64 – 73	<b>D</b>	задовільно
60 – 63	<b>E</b>	
35 – 59	<b>FX</b>	незадовільно
0-34	<b>F</b>	

## **VIII. Список рекомендованої літератури**

1. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. К. : Вища шк., 1997. 271 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ–Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
3. Літнарівич Р.М. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / МEGУ ім. С.Дем'янчука ; Літнарівич Р.М., Кубай О.В. Рівне : Вид-во МEGУ ім. С.Дем'янчука, 2010. 44 с.
4. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання) : навчально-методичний посібник для студентів / Пентиліук М.І., Гайдаєнко І.В., Окуневич Т.Г. та ін. К. : Ленвіт, 2010. 120 с.
5. Основні вимоги до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів) : методична розробка / КНУ ім. Т.Шевченка, Ін-т філології ; кер. проекту Г.Ф.Семенюк. – К. : КНУ ім. Т.Шевченка, 2011. 82 с.
6. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень : підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. К. : Знання, 2007. 270 с.
7. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті. Бюлетень ВАК. 2008. №3. С. 9–13.
8. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності . К. : Знання-прес, 2003. 296 с.

Прикарпатський національний університет  
імені Василя Стефаника  
Факультет філології  
Кафедра журналістики

Навчально-методичне видання

**ШОТУРМА НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА,**  
кандидат політичних наук,  
доцент кафедри журналістики

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ  
ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА»**

ДЛЯ МАГІСТРІВ  
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЖУРНАЛІСТИКА ТА МЕДІАКОМУНІКАЦІЯ»

В авторській редакції